

GÖTEBORGS UNIVERSITET

PRIORITERADE OMRÅDEN ATT ARBETA MED INOM KLIMATRAMVERKET

Möjliga åtgärder för organisationen

Dnr GU 2019/1598

Figur 1 Gjutning vid Steneby (foto Natalie Greppi)

Innehållsförteckning

1	Bakgrund – Klimatramverket för universitet och högskolor	3
1.1	Inrättande av arbetsgrupp för implementering av klimatramverket	3
1.2	Klimatramverket på Göteborgs universitet	4
1.3	Klimatramverkets områden	4
2	Målsättning på Göteborgs universitet	5
3	Åtgärder på Göteborgs universitet	7
4	Särskilt betydande åtgärder	7
4.1	Koldioxidbudget	7
4.2	Utveckla klimatväxlingen med hjälp av klimatfonden	8
4.3	Klimatbelastningsutredning	8
5	Åtgärder inom respektive område i klimatramverket	9
5.1	Tjänsteresor	9
5.2	Energianvändning	9
5.3	Utbildning	10
5.4	Forskning	10
5.5	Samverkan och nyttiggörande.....	10
5.6	Studenter	11
5.6.1	Kompetensutveckling och information	11
5.6.2	Integrering av arbetet med klimatramverket i universitetets visionsarbete	11
5.7	Pendlingsresor, resor till och från arbetet	11
5.8	Fastighetsbestånd, ny- och ombyggnad.....	12
5.9	Inköp & upphandling av varor och tjänster	12
5.10	Mat och servering	12
5.11	Investeringar	13
5.12	Kolsänkor	13
5.13	Avfallshantering	13
6	Summering och slutsatser	14

1 Bakgrund – Klimatramverket för universitet och högskolor

Rektor har 2019-09-26 beslutat att Göteborgs universitet ska ansluta sig till *Klimatramverket för universitet och högskolor* (dnr. GU 2019/1598).

Klimatramverket är en överenskommelse mellan undertecknade lärosäten att följa IPCC:s riktlinjer för att nå det *globala 1,5-gradersmålet*.¹ Klimatramverket har tillkommit på initiativ av universitet och högskolor med ambitionen att tydligt bidra till klimatomställningen i linje med samhällets nationella och internationella åtaganden, vilket innebär att koldioxidutsläppen behöver halveras på global nivå. Till 2030 ska varje lärosäte som anslutit sig till Klimatramverket ha genomfört åtgärder så att man ligger i linje med 1,5-gradersmålet.¹

I regeringens klimatpolitiska handlingsplan, *En samlad politik för klimatet*, föreslår regeringen att ökade ansträngningar görs för att integrera klimatpolitiken i alla relevanta politikområden för att nå det långsiktiga och tidsatta utsläppsmålet. Det arbetet bör innefatta att se över all relevant lagstiftning för att det klimatpolitiska ramverket ska få genomslag, att regeringen i samband med nästa översyn av respektive samhällsmål vid behov omformulerar målen så att de är förenliga med klimatmålen och att regelverket tydliggörs så att konsekvensanalyser görs av effekter för klimatet inom de politikområden där det är relevant.²

Regleringsbrevet för budgetåret 2020 avseende universitet och högskolor reglerar att lärosätena ska arbeta aktivt med hållbar utveckling inom en rad områden, bland annat genom att koppla detta till miljöledningsarbetet. I regleringsbrevet står även bland annat att ”I redovisningen [av arbetet med hållbar utveckling] ska även framgå hur lärosätet avser att arbeta under kommande år för att ta ytterligare steg för att stärka arbetet med att främja en hållbar utveckling.”³

Kraftsamlingen från regeringen harmonierar väl med ambitionen att arbeta med Klimatramverket för universitet och högskolor på Göteborgs universitet.

1.1 Inrättande av arbetsgrupp för implementering av klimatramverket

Rektor har 2019-10-03 beslutat att inrätta en arbetsgrupp för implementering av Klimatramverket (dnr. GU 2019/1598).

- Arbetsgruppens uppgift är att föreslå prioriterade åtgärder och mål för Göteborgs universitet i enlighet med Klimatramverket samt lämna förslag på hur klimatfonden kan användas i arbetet.
- Arbetsgruppen leds av prorektor Mattias Goksör samt består även av Malin Broberg – dekan vid samhällsvetenskapliga fakulteten, Henrik Aronsson – prefekt vid institutionen för biologi och miljövetenskap samt Elin Gunnarsson – studentrepresentant. Göteborgs centrum för hållbar utveckling har varit ett stöd i framtagandet av underlag och sammanställning av detta PM.

¹ Klimatramverkets vägledning

https://www.kth.se/polopoly_fs/1.912591.15609548751/190523%20Klimatramverk_V%C3%A4gledning_SV2.pdf

² <https://www.regeringen.se/4afbe4/contentassets/61f93d2abb184289a0c81c75395207b6/en-samlad-politik-for-klimatet--klimatpolitisk-handlingsplan-prop.-20192065>

³ Regeringens regleringsbrev för universitet och högskolor 2020. Länk läggs upp när regleringsbrevet finns tillgängligt på webben.

1.2 Klimatramverket på Göteborgs universitet

Arbetsgruppen föreslår att Göteborgs universitet förbinder sig till att sänka sina koldioxidutsläpp med 50 % fram till 2030, vilket ligger i linje med IPCC:s målsättning att nå 1,5-gradersmålet. En linjär sänkning av utsläppen skulle innebära att Göteborgs universitet behöver sänka sina utsläpp med drygt 6 % årligen.

Den senaste rapporten från den internationella klimatpanelen IPCC1 understryker allvaret i klimatförändringarna och att det nu är brådskande att hantera dessa. Rapporten visar att det redan vid en uppvärmning med 1,5° C blir allvarliga konsekvenser och att dessa ökar markant vid en uppvärmning med 2° C. Samtidigt pekar de åtaganden som olika länder hittills har gjort mot en uppvärmning med minst 3° C under detta århundrande och sedan fortsatt uppvärmning. För att uppvärmningen ska kunna hållas under 2° C och med en strävan mot 1,5° C i linje med åtagandena i Paris-överenskommelsen, krävs det att de globala utsläppen minskar med cirka 50 procent per årtionde så att vi kan nå klimatneutralitet runt mitten på detta århundrande och därefter uppnå negativa CO₂-utsläpp⁴.

Göteborgs universitet bör arbeta utefter dessa målsättningar, som ligger till grund för Klimatramverket. Därav arbetsgruppens förslag enligt ovan.

1.3 Klimatramverkets områden

Sammantaget finns tretton områden där klimatramverket uppmanar till åtgärder. För att klara av åtagandet som en halvering av klimatbelastningen innebär kommer universitetet att behöva göra insatser i flera av dessa områden.

Planen för implementering behöver uppdateras löpande under arbetets gång, utifrån den klimatbelastningsutredning som föreslås och de förslag som verksamheten kan inkomma med och implementera under arbetets gång. En kontinuerlig uppföljning under arbetets gång kan också innebära andra insatser och prioriteringar.

Inom dessa områden föreslås Göteborgs universitet ta fram, implementera, följa upp och redovisa effekter av åtgärder.

1. Energianvändning
2. Tjänsteresor
3. Utbildning
4. Forskning
5. Studenter
6. Samverkan och nyttiggörande
7. Pendlingsresor, resor till och från arbetet
8. Fastighetsbestånd, ny och ombyggnation
9. Inköp och upphandling av varor och tjänster
10. Mat och servering
11. Investeringar
12. Kolsänkor
13. Avfallshantering

⁴ Klimatramverkets vägledning

2 Målsättning på Göteborgs universitet

Som ovan nämnt föreslår arbetsgruppen att Göteborgs universitet förbinder sig till att sänka sina koldioxidutsläpp med 50 % fram till 2030. En linjär sänkning av utsläppen skulle innebära att Göteborgs universitet behöver sänka sina utsläpp med drygt 6 % årligen.

Vid 2018 års redovisning till Naturvårdsverket angav universitetet att organisationens klimatpåverkan år 2018 var 6772 ton. I denna siffra finns uppgifter avseende våra tjänsteresor, inköp av värme och el samt drivmedel till fartyg, bilar och båtar. Det finns i nuläget inte siffror på vilken klimatbelastning som döljs inom t.ex. upphandling. Dessa data på klimatbelastning behöver räknas fram.

Mätmetoden avseende flygets utsläpp har justerats under 2019, då den gamla mätmetoden inte har mätt samtliga utsläpp från flyget,⁵ vilket gör att utsläppsvärdena från flyget kommer att vara väsentligt högre då år 2019 summeras.

I tabellen och diagrammet nedan är alla siffror utom el, fjärrvärme och fossil energi reella siffror från 2019. Till dags dato har vi inte räknat fram 2019 års värden för el, fjärrvärme och fossil energi.

Ursprung	Ton CO ₂
El	495
Fjärrvärme	1 385
Båt/fartyg	152
Fossil energi (bränsle)	0,1
Bil, buss, tåg	169
Flyg <500 km	497
Flyg >500 km	7 282
Totalt	9980

Tabell 1 Förväntat koldioxidutsläpp GU 2019.

⁵ Den mätmetod som vår resebyrå Egencia använder har ändrats från STS till DEFRA då den gamla metoden visat sig underskatta utsläppen. Den nya metoden är mera rättvisande och ger en säkrare siffra på flygets utsläpp.

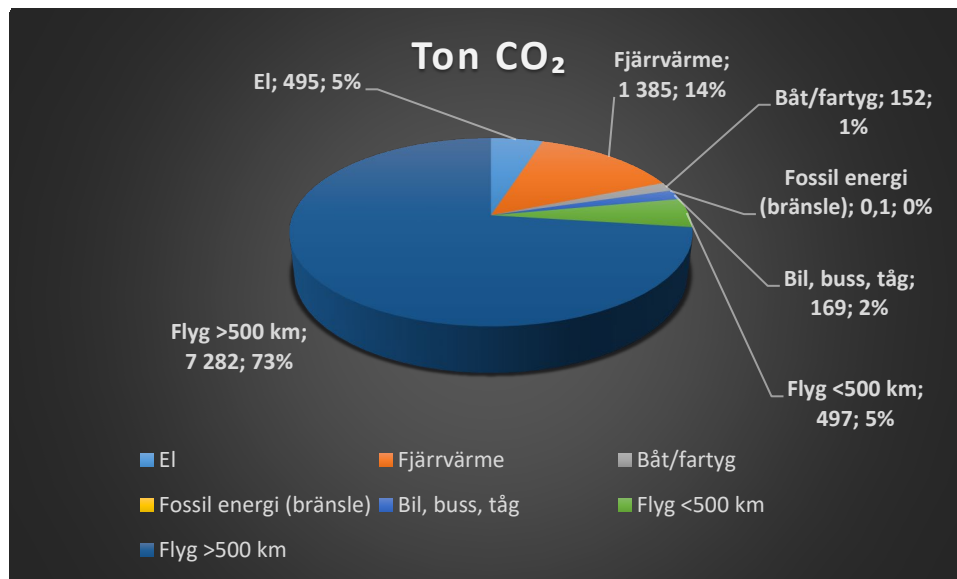

Diagram 1 Fördelning av koldioxidutsläpp GU 2019.

Fördelning av utsläppen

Enligt ovanstående beräkning uppskattas utsläppen från universitetet att uppgå till 9980 ton under 2019. Med 2019 som referensår innebär den halvering universitetet har åtagit sig till år 2030 ett målvärde på 4990 ton. I dagsläget är inte alla utsläppskällor kartlagda, vilket arbetsgruppen föreslår ska ske. *Se avsnitt 4.3. "Klimatbelastningsutredning"* för mer information.

Klimatramverket hämtar sina ambitioner och målsättningar från den samlade kunskapen hos IPCC och deras senaste rapport avseende 1,5-gradersmålet som kom under 2018⁶.

Här kan ett påpekande vara på sin plats; det finns välgrundad forskning som tolkar IPCCs rapport tillsammans med annat underlag på så vis att behovet av att minska vår klimatpåverkan är väsentligt mera pressande i tid, en halvering på fyra, år vilket skulle innebära en reduktion på 16 % per år. Åtgärderna i detta PM utgår dock inte från denna målbild, utan från klimatramverkets målsättning om halvering av koldioxidutsläppen till år 2030.

⁶ <https://www.ipcc.ch/sr15/chapter/spm/>

3 Åtgärder på Göteborgs universitet

Nedan redovisas ett förslag på de åtgärder som behöver genomföras för att nå den föreslagna målsättningen.

Ansvar för implementering av olika åtgärder och förslag på tidplan kommer att vara ett gemensamt ansvar för hela verksamheten, beroende på vilket åtgärd som föreslås. Åtgärderna som föreslås nedan behöver bedömas, fördelas enligt ansvar och tidplaneras av respektive ansvariga organisatoriska enhet.

Effekten av respektive förslag är uppskattad i tre nivåer – låg, mellan och hög, vilket enligt tabellen nedan så har kvantifierats enligt följande:

Låg	Mellan	Hög
<10 ton	10-100 ton	>100 ton

4 Särskilt betydande åtgärder

Arbetsgruppen har diskuterat vikten av att identifiera särskilt betydelsefulla åtgärder som utgör förutsättningar för att halvera Göteborgs universitets utsläpp fram till 2030. Genom att införa en tydlig styrning samt komplettera detta med ekonomiska medel för omställning kan Göteborgs driva ett effektivt och ändamålsenligt arbete. Här finns två åtgärder som blir instrumentella för framgång:

1. Införa en koldioxidbudget
2. Utveckla klimatväxlingen med hjälp av klimatfonden
3. Klimatbelastningsutredning

4.1 Koldioxidbudget

Arbetsgruppen bedömer att det behövs en styrmodell för att styra och följa upp arbetet med att sänka universitetets koldioxidutsläpp. Detta sker genom att införa en koldioxidbudget som omfattar de områden som vi redan idag har god statistik om, det vill säga den statistik som visas i Tabell 1 Statistik koldioxidutsläpp GU.

Preliminär tidplan

Q1 och Q2 2020: Undersökning hur en koldioxidbudget skulle kunna utformas och fungera på ett praktiskt plan.

Undersökningen ska ge svar på vilken nivå som är rimlig och funktionell att verka på; fakultets- eller institutionsnivå. Hela universitetets verksamhet ska omfattas av budgeten, inklusive universitetets ledning, gemensamma förvaltningen och universitetsbiblioteket.

Nödvändiga analyser för hur budgeten kan kombineras med handel mellan fakulteter/institutioner/motsvarande ska ingå i analysen.

- Q2 och Q3 2020: Test av koldioxidbudget på utvalda delar av verksamheten.
- Q3 och Q4 2020: Justeringar och implementering.

4.2 Utveckla klimatväxlingen med hjälp av klimatfonden

GU har sedan flera år en intern klimatfond där en schablonkostnad på 118 kronor läggs på varje flygresa. Dessa pengar hanteras som en fond varur både personal och studenter har kunnat söka projektmedel för olika klimatrelaterade projekt. Schablonbeloppet bör omvandlas till en kostnad per kg koldioxid då detta skapar större incitament att ändra beteende. Det ligger i linje med tanken på Pollutor Pays Principle och tillsammans med koldioxidbudget kommer det ge GU goda möjligheter att styra och påverka klimatbelastningen.

Denna fond behöver GU utveckla vidare till ett mera effektivt system för klimatväxling där koldioxidutsläpp från våra kända källor (se Tabell 1) belastas med ett bestämt belopp för varje utsläppt kilogram. De medel som genereras på detta vis ska sedan användas för att minska klimatbelastningen genom olika åtgärder såsom de som föreslås i avsnitten sex och sju.

Detta system av klimatväxling skapar incitament för verksamheter med stora koldioxidutsläpp att försöka minska sina utsläpp. Samtidigt genereras medel som kan användas i projekt och åtgärder som minskar universitetets klimatavtryck.

Under första halvåret 2020 föreslås att organisationen ta fram ett fungerande klimatväxlingssystem som harmoniserar med koldioxidbudgeten samt föreslå ett högre belopp.

4.3 Klimatbelastningsutredning

Göteborgs universitet har en väl utvecklad metodik för att mäta sina utsläpp, men mäter idag inte alla sina utsläpp som sker i konsumtionsledet. Arbetsgruppen bedömer dock att det finns tillräckligt med kunskap inom flertalet områden och att det inte går att vänta på en fullständig kartläggning. Detta skulle försena arbetet betydligt.

GMV bedömer att inget lärosäte i Sverige gjort en fullständig analys av den egna verksamheten, dock pågår ett pilotprojekt vid Stockholms universitet som omfattar en del av deras verksamhet. Diskussioner och funderingar pågår även bland flera av de lärosäten som signerat Klimatramverket, bland annat Chalmers och KTH. Här borde Göteborgs universitet kunna söka ett nära samarbete med Chalmers i frågan.

Det bör vara Göteborgs universitets ambition att detta underlag inhämtas under arbetets gång. Här söks med fördel samarbete med andra lärosätena som signerat Klimatramverket för bästa effekt och effektiv samordning, särskilt Chalmers tekniska högskola.

Oslo universitet, som i flera avseenden är jämförbart med Göteborgs universitet, har gjort en grundlig undersökning av sin klimatpåverkan.⁷ Samma metodik skulle kunna användas för att ytterligare undersöka klimatpåverkan från Göteborgs universitet. Den analys som Oslo universitet har låtit göra är enligt en modell som kallas miljöexpanderade input-outputanalys, metoden är ett försök att ta grepp om konsumtionssidan av utsläppen vilket är mera rättvisande än produktionsperspektivet, åtminstone för en organisation likt ett universitet.

Naturvårdsverket arbetar aktivt med denna typ av miljöräkenskap och mera finns att läsa på deras webbsida.⁸

Utredning föreslås ske under Q1 2020.

⁷ <https://www.uio.no/om/strategi/miljo/klimaregnskap/uio-klimaregnskap-202018.pdf>

⁸ <https://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Statistik-A-O/Vaxthusgaser-konsumtionsbaserade-utslapp-per-omrade/Om-data-och-metodik/>

5 Åtgärder inom respektive område i klimatramverket

Nedan följer ett antal förslag på åtgärder som kan implementeras och följas upp i organisationen.

5.1 Tjänsteresor

I dagsläget är tjänsteresor den största enskilda utsläppsposten av koldioxid på Göteborgs universitet. Det är framförallt organisationens flygresor över 500 km som genererar utsläppen, men även flyg under 500 km bidrar. Utöver flyget sker även utsläpp exempelvis avseende egen bil i tjänsten, bilpool, taxi och tåg.

Att mötas och byta idéer och erfarenheter kommer alltid att vara relevant för samhället i stort och för en kunskapsorganisation likt Göteborgs universitet.

Det finns stor potential i att styra över det fysiska resandet till resfria/virtuella möten och det finns samtidigt en potential i att flytta resandet från flyg till tåg.

Hög påverkan

- Utveckla digitala verktyg för att byta ut fysiska arbetsmöten mot virtuella möten.
- Samverka med resebyrå och kravställ att underlätta/möjliggöra tågresor på kort- och medeldistans (främst inom Europa) för att ersätta flygresor med tåg.
- Införa ett internt bonus-malussystem där klimatväxlingsmedel aktivt kan subventionera tågresor.

Medelhög påverkan

- Undersök möjligheten att delta i biodrivmedelupphandlingar tillsammans med Swedavia.

5.2 Energianvändning

Inom detta område är det troligt att olika tävlingar/utmaningar kunde vara passande och framgångsrikt. Det kan vara på individbasis eller på olika organisationsnivåer och såklart mellan olika lärosäten också.

Tekniska innovationer och översyn av avtal har även de en potential, precis som byte av bränsle i fartyg och andra fordon.

Hög påverkan

- Se över/ändra avtal avseende el och fjärrvärme till minimalt miljöbelastande

Medelhög påverkan

- Säkerställa att bränslet i universitetets forskningsfartyg är minimalt klimatbelastande.
- Energibesparingsprogram vid de institutioner eller verksamheter som har hög energiomsättning.

5.3 Utbildning

Universitetets möjlighet att utbilda våra studenter inom klimat- och hållbarhetsfrågor medför en stor möjlighet att påverka klimatet, då universitetet utbildar morgondagens beslutsfattare och kvalificerade arbetskraft som har möjlighet att påverka vårt samhälle. Inom detta område är eventuell påverkan framförallt sekundär, då det mestadels inte kommer att minska universitetets klimatbelastning. Det kan dock medföra positiva effekter senare då studenterna examinerats och verkar inom olika delar av samhället.

Inom detta område är det inte alltid möjligt att *direkt* sänka universitetets klimatbelastning, utan att det kan röra sig om sekundära effekter som svårigen kan tillgodoräknas. Med tydliga premisser och mål kan dock möjligheten att följa upp detta underlättas.

Medelhög påverkan

- Öka utbudet av kurser, föreläsningar, seminarier gentemot allmänheten med avseende på klimatet och de klimatutmaningar som samhället står inför.
- Öka andelen hållbarhetsmoment i våra utbildningar. Vid arbete med FN:s globala hållbarhetsmål, SDG:erna (Sustainable Development Goals), kan särskild vikt läggas vid klimatutmaningarna och den påverkan som organisationen kan ha.
- Universitetets utbildning ska bedrivas med minsta möjliga negativa klimatpåverkan.

5.4 Forskning

Likt området utbildning är det här viktigt att ha i åtanke att åtgärder inom detta område inte helt enkelt kan sägas minska universitetets direkta klimatpåverkan. Däremot har forskningen en stor potentiell framtida påverkan av både samhället och organisationen. Att aktivt premiera forskning som på olika vis har bäring på klimatfrågan och även att stötta i implementeringen av rönen borde vara en uppenbar möjlighet för GU att tillvarata.

Medelhög påverkan

- Undersöka hur SDG:erna (FNs hållbarhetsmål) kan integreras i forskningen.
- Kommunicera ut forskning om klimat och hållbarhet i samhället.
- Universitetets forskning ska utföras med minsta möjliga negativa klimatpåverkan.

5.5 Samverkan och nyttiggörande

Universitetet kan via sin samverkan med andra aktörer ha stor påverkan på utvecklingen inom klimatområdet. Med klimataspekter som kan utgöra risker och möjligheter kan det vara relevant att fundera över vilka företag och organisationer vi vill samverka med inom olika forskningsprojekt.

Universitetet ska även värdera och söka samverka med NGO:er, exempelvis Naturskyddsföreningen, där våra intressen sammanfaller och där nyttan är tydlig. Samtidigt kan det vara relevant med principbeslut vilka organisationer eller verksamheter vi inte vill förknippas med.

Medelhög påverkan

- Utöka samarbetet med Göteborgs Stad, Västra Götalandsregionen med flera aktörer.

Låg påverkan

- Delta i nationella/internationella initiativ med bäring på globala klimatutmaningar.

5.6 Studenter

De studenter som universitetet utbildar har en stor betydelse i att påverka och delta i klimatarbetet i samhället.

Insatserna inom detta område är betydelsefulla på sikt och i det stora samhällsresonemanget, men insatserna ger troligen marginellt bidrag till att minska universitetets faktiska klimatbelastning på kort sikt.

Medelhög påverkan

- Utvecklat stöd till studentinitiativ/projekt inom klimatområdet, vilket möjliggörs av klimatfonden.
- Bereda studenterna ökade möjligheter att delta i projekt och initiativ som organisationen genomför för att minska klimatbelastningen genom exempelvis praktik eller uppsatser.

5.6.1 Kompetensutveckling och information

Göteborgs universitet bör ta fram och genomföra en plan för kunskapshöjande åtgärder och informationsinsatser.

Här finns exempelvis konceptet ”Climate Call” färdigt att tillämpas vilket är en utbildningsinsats som kan genomföras vid olika verksamheter inom organisationen. Arbetsgruppen föreslår att flera initiativ av kunskapshöjning sker parallellt. Organisationen måste informera medarbetarna om åtgärder kopplade till Klimatramverket och hur arbetet kan komma att påverka vardagen på arbetsplatsen.

En möjlig positiv bieffekt är att medarbetarna blir inspirerade att ändra sina privata vanor, vilket är positivt, men inte ger effekt för Göteborgs universitet som organisation. Informations- och utbildningsinsatser har dock en reell effekt på organisationen även om mätbarheten är svår.

5.6.2 Integrering av arbetet med klimatramverket i universitetets visionsarbete

Att implementera åtgärder för att uppnå målsättningen inom klimatramverket bör vara en övergripande prioriterad fråga i verksamheten och därför bör arbetet integreras i visionsarbetet.

5.7 Pendlingsresor, resor till och från arbetet

För universitetets del finns låg kunskap om hur våra medarbetare tar sig till och från arbetet och avseende studenterna har vi ingen kunskap avseende resor.

Medelhög påverkan

- Införa/utveckla olika incitament kopplade till Västtrafikkort för ökat resande med kollektivtrafik istället för bilresor.
- Upphöra med alla subventioner för bilparkering som idag utförs av Göteborgs universitet.
- Ta fram och driva ett cykelprogram vid universitetet, exempelvis cykelförmåner och cykelservice.

Låg påverkan

- Genomföra diverse utmaningar/tävlingar, t.ex. cykelutmaningen⁹.

Kartläggning

- Arbetsgruppen föreslår att det genomförs en resvaneundersökning (RVU) som omfattar hela organisationen och alla medarbetare. Att veta hur de anställda reser till och från arbetet

⁹ <https://cykelvanligarbetsplats.se/>

kommer att vara en förutsättning för att ha framgång i arbetet med olika åtgärder avseende arbetspendling.

5.8 Fastighetsbestånd, ny- och ombyggnad

Göteborgs universitet är lokaliserat i ett stort antal fastigheter på många platser i staden, dock är universitetet generellt inte fastighetsägare. Detta ställer krav på god samverkan och förmåga gällande kravställning och förväntningar på medaktörer.

Hög påverkan

- Göteborgs universitet ska eftersträva att vid samtliga ny- och ombyggnationer uppfylla kraven för certifieringsnivån GULD gällande framför allt energiförbrukning.
- Installera solceller och solfångare på fastigheter universitetet verkar i.

5.9 Inköp & upphandling av varor och tjänster

Området har stor potential för införande av åtgärder, men är även omgärdat av lagstiftning som inte nödvändigtvis underlättar mera klimathänsyn. Här kan universitetet genom sina upphandlingar och inköp minska organisationens klimatbelastning reellt. Detta förutsätter ökad kunskap hos inköpare/upphandlare samt hos användare av produkterna och tjänsterna.

Medelhög påverkan

- Införa som principiellt beslut att vid upphandling tillämpa Upphandlingsmyndighetens spjutspetsnivåer.¹⁰ Spjutspetsnivåerna är framtagna för de organisationer som vill ställa de tuffaste kraven avseende hållbarhet i sina upphandlingar.
- Stärka arbetet avseende kravställning på fossilfri transport.
- Ytterligare stärka arbetet med att utbilda upphandlare och inköpare i möjligheterna till kravställning.
- Översyn av organisationens leasingavtal för material och utrustning utifrån hållbarhet och klimathänsyn.
- Utredda någon form av bytestjänst för material och/eller utrustning. Se exempelvis Västra Götalandsregionens ”Tage”¹¹. Undersöka formerna för återanvändning och återvinning.

5.10 Mat och servering

Göteborgs universitet upphandlar sina restauranger på ett effektivt vis redan idag och det finns en mindre möjlighet att minska klimatpåverkan ytterligare.

Medelhög påverkan

- Minimera inköpet och bruket av engångsartiklar.

Låg påverkan

- Implementera som policy att matval med lågt CO₂-avtryck på utbildningar, events, konferenser och restauranger prioriteras.

¹⁰ <https://www.upphandlingsmyndigheten.se/hallbarhet/stall-hallbarhetskrav/om-kriterierna/kravnivaer/>

¹¹ <https://www.vgregion.se/om-vgr/organisation-och-verksamhet/miljovgr/miljoplan-2017-2020/produkter-och-avfall/tage/>

5.11 Investeringar

Hur universitetet investerar sina tillgångar har bäring på samhällets utveckling och det finns en möjlighet att se över hur detta kan gå till i framtiden.

Medel/hög påverkan

- Genomföra en översyn och eventuellt revidera universitetets policy för investeringar, med riktlinjen att medel ska placeras i fonder som är fossilfria. Eventuellt ska organisationens investeringar vara klimatpositiva i framtiden (ytterligare utredning behövs).

5.12 Kolsänkor

Regeringen har tillsatt en utredning om kolsänkor och hur Sverige kan generera negativa utsläpp efter 2045. Göteborgs universitet bör bevaka detta i vårt arbete med klimatramverket. Regeringens utredning ska levereras 31 januari 2020. Direktiven finns att ta del av på regeringens webbsida¹²:

Oklar påverkan

Utreda hur universitetet kan/bör arbeta med kolsänkor.

5.13 Avfallshantering

Genom universitetets långa arbete med miljöledningssystemet och den vikt som fästs vid avfall där har många åtgärder redan gjorts inom detta område. Därmed inte sagt att vi ska negligera eller bortse från eventuella möjligheter.

Medelhög påverkan

- Minimera och där så är praktiskt möjligt att förbjuda användningen av engångsartiklar.

Liten påverkan

- Fortsatt arbete för att effektivisera avfallshanteringen.

¹² <https://www.regeringen.se/4a0f72/contentassets/7175eecb87cc40b2bc6725c7cd3f7ab1/kompletterande-atgarder-for-att-na-negativa-utslapp-av-vaxthusgaser-dir.-201870>

6 Summering och slutsatser

Basåret för våra mätningar och minskningar ska vara 2019.

Arbetsgruppen föreslår att Göteborgs universitet förbinder sig till att sänka sina koldioxidutsläpp med 50 % fram till 2030. En linjär sänkning av utsläppen skulle innebära att Göteborgs universitet behöver sänka sina utsläpp med drygt 6 % årligen.

Organisationen kommer i enlighet med klimatramverket att arbeta med både obligatoriska områden och frivilliga områden.

Göteborgs universitets målsättning:

att minska organisationens koldioxidutsläpp med 50 % fram till 2030.

En linjär sänkning av utsläppen skulle innebära att Göteborgs universitet behöver sänka sina utsläpp med drygt 6 % årligen.

Följande områden är identifierade i Klimatramverket:

1. Energianvändning
2. Tjänsteresor
3. Utbildning
4. Forskning
5. Studenter
6. Samverkan och nyttiggörande
7. Pendlingsresor, resor till och från arbetet
8. Fastighetsbestånd, ny och ombyggnation
9. Inköp och upphandling av varor och tjänster
10. Mat och servering
11. Investeringar
12. Kolsänkor
13. Avfallshantering

Övergripande åtgärder som organisationen behöver genomföra:

